

24. Real Decreto-Ley, 12/1977, de 8 de febrero, sobre el derecho de asociación política. URL: <https://www.boe.es/boe/dias/1977/02/10/pdfs/A03223-03223.pdf>
25. Referéndum sobre el Proyecto de Ley para la Reforma Política 15 de diciembre de 1976. URL: http://www.juntaelectoralcentral.es/cs/jec/documentos/Referendum_1976_Resultados.pdf
26. Suárez-Iñiguez E. La transición a la democracia en España. Adolfo Suárez y la ruptura pactada. *Estudios políticos*. 2011. № 23. P. 161–177.
27. Zugasti R. El papel de la prensa en la construcción de la democracia española. *Confinos de Relaciones Internacionales y Ciencia Política*. 2008. № 7. P. 53–68.

Костюк Сергій

Донецький національний університет імені Василя Стуса

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В ЄГИПЕТІ ЗА ПРАВЛІННЯ ХОСНІ МУБАРАКА

Ключові слова: Хосні Мубарак, Єгипет, туризм, ВВП, уряд.

Keywords: Hosni Mubarak, Egypt, tourism, GDP, Government.

Галузь туризму завжди відігравала значну роль в економічному житті Єгипту за часів незалежності. В основному новоприбулі туристи поповнюють державну скарбницю значними коштами, що, зі свого боку, дає можливість уряду розпоряджатись цими фінансами на власний розсуд. Туризм є головним джерелом ВВП країни, розвиток цієї галузі відіграє вирішальне значення у стабілізації економічного становища Єгипту, адже через наявність багатьох факторів країна потерпає від економічної кризи, яку намагається зупинити уряд.

До революції, у 2010 р., загальний внесок подорожей і туризму в зайнятість зріс на 1,8 %, порівняно з 2009 р. [4, 20]. Загалом цей сектор економіки має свою цікаву історичну ретроспективу, яка пройшла нелегкий шлях становлення сучасного стану. В основному туризм розвинувся за часів раннього правління Хосні Мубарака, але поступово почав спадати під кінець його президентського терміну.

До 2011 р. єгипетський туризм перебував у центрі економічного розвитку, частка доходів від галузі становила 20 %, але після повстання 2011 р. приплив туристів зменшився на 4,8 % [2, 62]. Звичайно, заворушення аж ніяк не могли поліпшити економічну ситуацію, а навпаки, – підірвали її. Також до негативних явищ, які вплинули на економічний сектор, можна віднести: теракти, релігійні секти, протистояння між громадянами та силовиками, корупцію в державному апараті та панібратство між чиновниками, військову диктатуру тощо. Однак Президент сприяв модернізації туризму і розумів його значення для свого народу.

Проте потрібно також зазначити сприятливі явища, що передували зростанню кількості туристів. Насамперед на це вплинуло: територіально-географічне положення, клімат, наявність грандіозного археологічного спадку, що зберігається в різних державних установах (Каїрський музей), різні типи архітектурних споруд (піраміди, храми, палацові комплекси), вихід до моря, що приваблює любителів пляжу (альтернативний варіант – Туреччина) і под. Єгипет після проголошення незалежності почав себе позиціонувати як центр мусульманського світу на африканському континенті. Політику гегемонії розпочав Президент Гамаль Абдель Насер, що проводив ряд політичних та економічних реформ. Тому не

слід виключати, що модернізація туризму також входила у плани цієї політики. Намагання стати лідером серед свого континенту також проводиться урядом Туреччини, яка позиціонує себе гегемоном між Сходом та Заходом.

У 2010 р. приблизно 14,7 мільйонів туристів відвідали Єгипет, влада отримала з цього 12,5 мільярдів доларів прибутку [1]. Варто відмітити, що такому інтересу насамперед передували великі археологічні відкриття, що були здійснені ще до Другої світової війни, як-от відкриття гробниці Тутанхамона у 1922 р., а також розкопки в Долині царів. Великий потенціал Каїрського музею, що зберігає рештки фараонів та стародавніх артефактів Єгипту різних періодів, і досі приваблює безліч туристів із різних країн світу, що позитивно відображається на економічному стані країни. Готельний бізнес також отримав свій прибуток із відвідувачів.

Туризм також зазнав певних негативних аспектів за каденції Мубарака. Сумнозвісна різанина в Лускорі у 1997 р., під час якої терористи вбили 58 туристів і 4 єгиптян, негативно відобразилась на цій галузі, а серія бомбових атак на туристичні курорти на Синаї з 2004 до 2006 р. призвели до тимчасового зменшення кількості іноземних відвідувачів [3]. Поразку відчув не тільки Президент, а й силові структури, що не змогли забезпечити належного захисту іноземних громадян. Страх за особисте життя перевищив цікавість до чужої території, тому на певний термін розпочався спад туристичної активності, який помітно вдарив по єгипетській економіці. Економічна ситуація була і без того вкрай складна через зовнішній борг країни, що досі залишається актуальною проблемою в Єгипті.

Приблизно 50 % туристів із Європи – відвідувачі з п'яти країн: Великобританія, Німеччина, Італія, Франція та РФ [2, 66]. Наявність російських туристів також відповідає зміні в риторичі єгипетських правителів після вбивства Анвара Садата. Оскільки Президент Садат проводив прозахідну політику, після його смерті Президенти Хосні та Абдель Ас-Сісі розпочали кардинальну зміну зовнішньої політики країни і переорієнтування її знову на Схід. Зі свого боку, така ініціатива залишилась проігнорованою західним світом в особі США, що погіршило відносини між колишніми союзниками.

Попри усі обставини, туризм у Єгипті сьогодні продовжує посідати чільне місце серед багатогалузевого економічного середовища. Багато відвідувачів з різних країн світу і надалі продовжують поповнювати єгипетську скарбницю своїми прибутками, відвідуючи різні екзотичні місця, пляжі, музеї, історично-архітектурні пам'ятки тощо. Тому подальша перспектива відновлення надприбуткової галузі в економіці Єгипту залишається й на сучасному етапі однією з головних задач теперішнього уряду, що може допомогти в ліквідації економічної кризи та зовнішнього боргу держави.

Джерела та література

1. Bakr A. Egypt expects tourism to rebound this year to pre-revolution levels. 2012. URL: <https://www.reuters.com/article/egypt-tourism-idAFL5E8FT1L220120429>
2. Ramzy Y. Managing egyptian tourism through tourism governance. *The 2016 WEI International Academic Conference Proceedings Barcelona, Spain. Journal of Social Sciences*. 2016. P. 62–72.
3. Reuters Staff. Factbox – Protests and Egypt's tourism industry. URL: <https://www.reuters.com/article/uk-egypt-tourism-idUKTRE70P84L20110126>

Прончук Ольга, Радченко Людмила
Відокремлений структурний підрозділ
«Боярський фаховий коледж НУБіП України»

ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Ключові слова: методика, освіта, глобалізація, кваліфікований фахівець, міжнародні організації, війна.

Keywords: method, education, globalization, qualified specialist, international organizations, war.

Слово «методика» походить від давньогрецького *methodike*, що означає «шлях дослідження», «спосіб пізнання». Метод – спосіб досягнення мети, розв'язання конкретного завдання, система правил і прийомів підходу до вивчення явищ і закономірностей природи, суспільства і мислення.

Від початку повномасштабного вторгнення росії українська освіта зазнала багатьох трансформацій. Діти навчаються в перервах між повітряними тривогами та стресують у бомбосховищах, на ТОГ окупанти погрожують педагогам і змушують їх навчати здобувачів освіти за російськими освітніми програмами. А українські студенти за кордоном поєднують навчання в іноземних та українських закладах.

З огляду на нові реалії відбулися зміни в підходах до викладання історії, зокрема підвищення ролі національної свідомості та патріотизму [5].

Російське вторгнення в Україну 2022 р. було подією, що суттєво вплинула на вивчення історії України. Через анексію Криму в 2014 р. та продовженням збройної агресії на Сході України вивчення історії України набуло особливої актуальності, оскільки здобувачам освіти стало важливо знати про минулі події для кращого розуміння сучасної ситуації. Важливість знань про історичний контекст вторгнення та воєнних дій зростає в міру розвитку подій, що формують історію України.

Люди в росії не витримали спокуси віддати відповідальність за державу «сильній руці». Науковиця та викладачка історії України Леся Хлипавка зазначає: *«Важливо розуміти це, щоб ми самі не пішли цим шляхом, таким спокусливим, таким гарним на перший погляд. Бо зараз можна почути, що, можливо, треба, щоб військові взяли владу у свої руки, навели лад в Україні. Але ж цей наш опір – це наслідки зрілого громадянського суспільства. Його чинять люди з активною громадською позицією. А “сильна рука” завжди призводить до того, що відбулося в росії»* [3].

Історична наука переживає черговий період глибоких трансформацій та пошуку самоідентифікацій, викликаний глобальними змінами в світі. В Україні звільнення від ідеологічного контролю, плюралізм думок, широкий доступ до інформації привели до певної диверсифікації висвітлення подій та історичних епох. Проте поруч із позитивними тенденціями з появою нових сюжетів спостеріга-